ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/១០០៤/០០៤

យើង

ព្រះបាទសម្ដេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ

រាជវរិវង្ស ឧភតោសុជាត វិសុទ្ធពង្ស អគ្គមហាបុរសរតន៍

និករោត្តម ធម្មិកមហារាជាធិរាជ បរមនាថ បរមបពិត្រ

ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

[illegible]
លេខ:..........
ថ្ងៃទី.......ឆ្នាំ២០០៤ ម៉ោង.......
បញ្ជូនទៅ..........

-បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្ដីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្ដីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៩ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្ដីពីការបង្កើតទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានទ្រង់យល់សេចក្ដីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្ដីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្ដីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពី ថ្ងៃទី ០៤ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៤ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី១ នីតិកាលទី ៣ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័តយល់ស្របតាមលើទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី ០៨ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៤ នាសម័យប្រជុំលើកទី ៩ នីតិកាលទី ១ ដែលមានសេចក្ដីទាំងស្រុងដូចតទៅ៖

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

កិច្ចព្រមព្រៀង
រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្ម
ដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាល
នៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

ដោយហេតុថា មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ បានរំលឹកនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន លេខ ៥៧/២២៨ ថ្ងៃទី ១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២ ថាការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះច្បាប់កម្ពុជា និងច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិក្នុងរយៈកាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យពីឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៩ នៅតែជាបញ្ហាដែលបង្កឱ្យមានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សហគមន៍អន្តរជាតិទាំងមូល។

ដោយហេតុថា នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចចិត្តដដែលនេះ មហាសន្និបាតបានទទួលស្គាល់ការព្រួយបារម្ភពេញច្បាប់របស់រដ្ឋាភិបាល និងប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ ការបង្រួបបង្រួមជាតិ ស្ថេរភាព សន្តិភាព និងសន្តិសុខ។

ដោយហេតុថា អាជ្ញាធរកម្ពុជាបានស្នើសុំជំនួយពីអង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជា ទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃ ១៧ មេសា ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃ ០៦ មករា ១៩៧៩។

ដោយហេតុថា នៅមុនពេលចរចាលើកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ មានការរីកចម្រើនជាច្រើនចំឡើង ដោយលោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ (បន្ទាប់ពីនេះហៅថា "លោកអគ្គលេខាធិការ") និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឈានទៅរកការបង្កើតនូវអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធតុលាការកម្ពុជាដែលមានស្រាប់ ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងរយៈពេលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដោយមានជំនួយអន្តរជាតិ។

ដោយហេតុថា តាមសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ ៥៧/២២៨ មហាសន្និបាតបានស្វាគមន៍ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយបានស្នើសុំលោកអគ្គលេខាធិការឱ្យបន្តការចរចា ដោយពុំមានការពន្យារពេល ដើម្បីសម្រេចកិច្ច

ព្រមព្រៀងជាមួយរដ្ឋាភិបាល ដោយឈរលើការចរចាពីពេលមុនស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ សមស្រប តាមខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេចនេះ ដើម្បីឱ្យអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អាចចាប់ផ្តើមដំណើរការបានឆាប់។

ដោយហេតុថា លោកអគ្គលេខាធិការ និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានធ្វើការចរចា ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ក្នុងពេលនេះអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានព្រមព្រៀងគ្នាដូចតទៅ :

មាត្រា ១

គោលបំណង

គោលបំណងរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ គឺកំណត់អំពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃ ១៧ មេសា ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃ ០៦ មករា ១៩៧៩។ ក្នុងចំណោមប្រការផ្សេង១ទៀត កិច្ចព្រមព្រៀងនេះផ្តល់មូលដ្ឋានគតិយុត្តិគោលការណ៍ និងបែបបទសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនេះ។

មាត្រា ២

ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

១- កិច្ចព្រមព្រៀងនេះទទួលស្គាល់ថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ មានយុត្តាធិការលើរឿងក្តី ដូចដែលបានចែងក្នុង "ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងរយៈកាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ" (បន្ទាប់ពីនេះហៅថា "ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ") ដូចដែល បានអនុម័ត និងធ្វើវិសោធនកម្ម ដោយអង្គនីតិប្បញ្ញត្តិកម្ពុជានៅក្រោមរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ទទួលស្គាល់ផងដែរថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមានយុត្តាធិការលើរូបបុគ្គលជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង។

២-កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវអនុវត្តក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៅពេលអនុម័ត និងធ្វើវិសោធនកម្មរួច។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវអនុវត្តតាមអនុសញ្ញាទីក្រុង វីយែន ស្តីពីច្បាប់នៃសន្ធិសញ្ញាជាពិសេសមាត្រា២៦ និង ២៧។

៣-នៅក្នុងករណីចាំបាច់ មានវិសោធនកម្មលើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ វិសោធនកម្មបែបនេះត្រូវតែមានការពិគ្រោះយោបល់គ្នាជាមុនរវាងភាគីទាំងពីរ។

មាត្រា ៣

ចៅក្រម

១-ចៅក្រមកម្ពុជាម្នាង និងម្នាងទៀតចៅក្រម ដែលតែងតាំងដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមតាមសំណើរបស់លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ (បន្ទាប់ពីនោះហៅថា "ចៅក្រមអន្តរជាតិ") ត្រូវបម្រើការនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះនីមួយៗនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញទាំងពីរថ្នាក់។

២-សមាសភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះ មានដូចខាងក្រោម :

ក-អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង : ចៅក្រមខ្មែរ បីរូប និងចៅក្រមអន្តរជាតិ ពីររូប។

ខ-អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល : ដែលជាកន្លែងទទួលពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ផង និងជាកន្លែងចេញសេចក្តីសម្រេចបិទផ្លូវតវ៉ាផង : ចៅក្រមខ្មែរ បួនរូប និងចៅក្រមអន្តរជាតិ បីរូប។

៣-ចៅក្រមត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានចរិតលក្ខណៈ និងស្មារតីខ្ពស់ មិនលំអៀង និងសុចរិត មានគុណសម្បត្តិ ដែលតម្រូវសម្រាប់តែងតាំងឱ្យបម្រើការក្នុងការិយាល័យតុលាការនៅប្រទេសរបស់ខ្លួន។ ចៅក្រមត្រូវឯករាជ្យក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន និងមិនអាចទទួលយក ឬស្វែងរកការណែនាំពីរដ្ឋាភិបាល ឬប្រភពណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ។

៤-នៅក្នុងគ្រប់សមាសភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ត្រូវគិតគូរឱ្យបានត្រឹមត្រូវដល់បទពិសោធន៍របស់ចៅក្រមក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ច្បាប់អន្តរជាតិ រួមទាំងច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្ស។

៥-លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ នឹងបញ្ជូនបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនសម្រាប់តំណែងជាចៅក្រមអន្តរជាតិយ៉ាងតិចប្រាំពីររូប ហើយពីក្នុងបញ្ជីនេះ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម នឹងតែងតាំងចំនួនប្រាំរូប ដើម្បីបម្រើការជាចៅក្រមនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះក្តីទាំងពីរថ្នាក់។ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម តែងតាំងចៅក្រមអន្តរជាតិ ដោយយកពីក្នុងបញ្ជីឈ្មោះដែលលោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ បានប្រគល់ជូនតែប៉ុណ្ណោះ។

៦-ក្នុងករណីដែលមានកន្លែងទំនេរ របស់ចៅក្រមអន្តរជាតិណាមួយ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមនឹងតែងតាំងចៅក្រមអន្តរជាតិមួយរូបទៀត ពីក្នុងបញ្ជីឈ្មោះដដែលនេះជំនួស។

៧-ចៅក្រមត្រូវតែងតាំងសម្រាប់រយៈពេលនៃការជំនុំជម្រះ។

៨-បន្ថែមលើចៅក្រមអន្តរជាតិ ដែលជម្រះក្តីក្នុងអង្គជំនុំជម្រះ និងមានវត្តមាននៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់នៃការជំនុំជម្រះប្រធានអង្គជំនុំជម្រះដោយផ្អែកតាមករណីនីមួយៗ និងដោយយកពីក្នុងបញ្ជីឈ្មោះដែលលោកអគ្គលេខាធិការបានដាក់ជូនអាចចាត់តាំងនូវចៅក្រមបម្រុងមួយរូប ឬច្រើនជាងនេះ ដែលនឹងត្រូវវត្តមាននៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃការជំនុំជម្រះសម្រាប់ជំនួសចៅក្រមអន្តរជាតិណាម្នាក់ ប្រសិនបើចៅក្រមនោះមិនអាចបន្តការជំនុំជម្រះក្តីបាន។

មាត្រា៤

ការសម្រេចសេចក្ដី

១-ចៅក្រមត្រូវព្យាយាមឈានទៅដល់ការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆ័ន្ទ នៅក្នុងការសម្រេចសេចក្ដីរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើមិនអាចទទួលបានការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆ័ន្ទទេ ត្រូវអនុវត្តរូបមន្តខាងក្រោមនេះ :

ក-ការសម្រេចសេចក្ដីរបស់សាលាដំបូងតម្រូវឱ្យមានសំឡេងឆ្នោតគាំទ្រពីចៅក្រម បួននាក់យ៉ាងតិច។

ខ-ការសម្រេចសេចក្ដីដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៃតុលាការកំពូល តម្រូវឱ្យមានសំឡេងឆ្នោតគាំទ្រពីចៅក្រមប្រាំរូប យ៉ាងតិច។

២-នៅពេលដែលគ្មានការឯកភាពជាឯកច្ឆ័ន្ទទេ ការសម្រេចសេចក្ដីរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ត្រូវមានទស្សនៈរបស់មតិភាគច្រើន និងមតិភាគតិច។

មាត្រា ៥

ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

១-មានចៅក្រមស៊ើបអង្កេតខ្មែរមួយរូប និងចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិមួយរូប ដែលបម្រើការជាសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ទទួលខុសត្រូវចំពោះការងារស៊ើបអង្កេត។

២-សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានចរិតលក្ខណៈ និងសុជីវធម៌ខ្ពស់មិនលំអៀង និងសុចរិត មានគុណសម្បត្តិ ដែលតម្រូវសម្រាប់តែងតាំងឱ្យបម្រើការក្នុងការិយាល័យតុលាការនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួនក្នុងផ្នែកនេះ។

៣-សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវឯករាជ្យក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន និងមិនទទួលយក ឬស្វែងរកការណែនាំពីរដ្ឋាភិបាល ឬប្រភពណាមួយផ្សេងទៀតបានឡើយ។ ប៉ុន្តែគេត្រូវយល់ថា វិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត គឺកំណត់ត្រឹមតែមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់នៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយណាដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មនិងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ លើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី ១៧ ខែមេសា ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី ៦ ខែ មករា ១៩៧៩។

៤-សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវសហការគ្នា ដើម្បីឈានទៅដល់ការឯកភាពគ្នាមួយក្នុងការស៊ើបអង្កេត។ នៅក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនអាចឯកភាពគ្នាថា ត្រូវបន្តការស៊ើបអង្កេតណាមួយ ការស៊ើបអង្កេតនោះត្រូវដំណើរការទៅមុខទៀត លើកលែងតែចៅក្រមទាំងនេះ ឬចៅក្រមណាម្នាក់ក្នុងចំណោមចៅក្រមទាំងនេះ ធ្វើការស្នើសុំនៅក្នុងរយៈពេលសាមសិបថ្ងៃ ឱ្យដោះស្រាយការខ្វែងគំនិតគ្នានេះតាមមាត្រា ៧។

៥-បន្ថែមពីលើបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនចៅក្រមអន្តរជាតិ ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា៣ វាក្យខណ្ឌទី៥ លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ និងដាក់ជូននូវបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនពីររូបទៀតហើយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅ

ក្រុម និងតែងតាំងចៅក្រមមួយរូបពីក្នុងបញ្ជីនេះ ដើម្បីបម្រើការជាចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ និងមួយរូបទៀតជាចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបម្រុង។

៦-ក្នុងករណីមានកន្លែងទំនេរ ឬតម្រូវការដើម្បីបំពេញកន្លែងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ អ្នកដែលត្រូវតែងតាំងឱ្យបំពេញកន្លែងនោះ ត្រូវតែជាចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបម្រុងនោះតែម្តង។

៧-ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវតែងតាំងសម្រាប់រយៈពេលនៃការជំនុំជម្រះ។

មាត្រា៦

ព្រះរាជអាជ្ញា

១-មានព្រះរាជអាជ្ញាខ្មែរមួយរូប និងព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិមួយរូប ដែលមានសមត្ថកិច្ចបង្ហាញខ្លួននៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះក្តីទាំងពីរថ្នាក់ ដោយបម្រើការជាសហព្រះរាជអាជ្ញា។ សហព្រះរាជអាជ្ញា ទទួលខុសត្រូវលើការងារចោទប្រកាន់។

២-សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានចរិតលក្ខណៈ និងស្មារតីខ្ពស់ និងមានកម្រិតសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈខ្ពស់ និងមានបទពិសោធន៍ទូលំទូលាយក្នុងការស៊ើបអង្កេត និងការចោទប្រកាន់ក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ។

៣-សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវឯករាជ្យក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន និងមិនទទួលយក ឬស្វែងរកការណែនាំពីរដ្ឋាភិបាល ឬប្រភពណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ។ ប៉ុន្តែត្រូវយល់ថា វិសាលភាពនៃការចោទប្រកាន់ គឺកំណត់ត្រឹមមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់នៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយណាដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃ ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃ ៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៩។

៤-សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវសហការគ្នា ដើម្បីឈានទៅដល់ការឯកភាពគ្នាមួយក្នុងការចោទប្រកាន់។ ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញា មិនអាចឯកភាពគ្នាថា ត្រូវបន្តការចោទប្រកាន់ណាមួយការចោទប្រកាន់នោះ ត្រូវដំណើរការទៅមុខទៀត លើកលែងតែព្រះរាជអាជ្ញាទាំងពីរនេះ ឬព្រះរាជអាជ្ញាណាមួយក្នុងចំណោមព្រះរាជអាជ្ញាទាំងពីរធ្វើការស្នើសុំទៅក្នុងរយៈពេលសាមសិបថ្ងៃ ឱ្យដោះស្រាយការខ្វែងគំនិតគ្នានេះ តាមមាត្រា៧។

៥-លោកអគ្គលេខាធិការនឹងផ្តល់ជូនទូវបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនពីររូប ហើយពីក្នុងបញ្ជីនេះ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម នឹងតែងតាំងមួយរូបជាសហព្រះរាជអាជ្ញា និងមួយរូបទៀតជាសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបម្រុង។

៦-ក្នុងករណីមានកន្លែងទំនេរ ឬតម្រូវការដើម្បីបំពេញកន្លែងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ អ្នកដែលត្រូវតែងតាំងឱ្យបំពេញកន្លែងនោះ ត្រូវតែជាចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបម្រុងនោះតែម្តង។

៧-ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែងតាំងសម្រាប់រយៈពេលនៃដំណើរការជំនុំជម្រះ។

៨-សហព្រះរាជអាជ្ញាទីមួយៗ មានព្រះរាជអាជ្ញារងមួយរូប ឬច្រើនរូបជាជំនួយ ក្នុងការចោទប្រកាន់ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ។ ព្រះរាជអាជ្ញារងអន្តរជាតិត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ពីបញ្ជីឈ្មោះមួយដែលផ្តល់ដោយលោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ។

មាត្រា៧

ការដោះស្រាយនូវការខ្វែងយោបល់គ្នារវាង

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញា

១-ក្នុងករណីដែលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើសំណើស្របតាមមាត្រា ៥ វាក្យខណ្ឌ ៤ ឬមាត្រា ៦ វាក្យខណ្ឌ ៤ តាមករណីដែលកើតឡើង សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើឯកសាររាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីអង្គហេតុ និងហេតុផលបញ្ជាក់ពីគោលជំហរខ្វែងគំនិតគ្នារបស់ខ្លួនដាក់ជូនប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល។

២-ការខ្វែងគំនិតគ្នានេះ នឹងត្រូវដោះស្រាយជាបន្ទាន់ដោយ "អង្គបុរេជំនុំជម្រះ" មួយមានចៅក្រមប្រាំរូបដែលបីរូប តែងតាំងដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ដោយមានមួយរូបជាប្រធាន និងពីររូបទៀតតែងតាំងដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម តាមសំណើរបស់លោកអគ្គលេខាធិការ។ ការជ្រើសរើសចៅក្រមនេះ ត្រូវអនុវត្តតាមមាត្រា ៣ វាក្យខណ្ឌទី ៣។

៣-ពេលដែលទទួលបានឯកសាររាយការណ៍ ដូចបានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ១ ប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវកោះប្រជុំអង្គបុរេជំនុំជម្រះភ្លាម និងបែងចែកឯកសាររាយការណ៍នេះ ជូនដល់សមាជិកអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

៤-ការសម្រេចសេចក្តីរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលមិនអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ត្រូវមានសំឡេងឆ្នោតគាំទ្រដោយចៅក្រមយ៉ាងតិចបួនរូប។ ការសម្រេចសេចក្តីនេះ ត្រូវជូនដល់ប្រធានរដ្ឋបាលដែលនឹងផ្សព្វផ្សាយ ហើយចែកជូនដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញា។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញា នឹងត្រូវដំណើរការភ្លាមៗស្របទៅតាមការសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ប្រសិនបើគ្មានមតិភាគច្រើន ដែលត្រូវការសម្រាប់ធ្វើការសម្រេចសេចក្តីទេការស៊ើបអង្កេត ឬការចោទប្រកាន់នឹងត្រូវបន្តដំណើរការទៅមុខទៀត។

មាត្រា ៨

ការិយាល័យរដ្ឋបាល

១-ត្រូវមានការិយាល័យរដ្ឋបាលមួយ ដើម្បីបម្រើការអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងការិយាល័យព្រះរាជអាជ្ញា។

២-ត្រូវមានប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលខ្មែរមួយរូប ដែលនឹងត្រូវតែងតាំងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ប្រធានមានភារកិច្ច គ្រប់គ្រងទូទៅលើការងាររបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល លើកលែងតែការងារដែលស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

៣-ត្រូវមានអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលអន្តរជាតិមួយរូប ដែលនឹងត្រូវតែងតាំងដោយលោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ។ អនុប្រធានត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការជ្រើសរើសបុគ្គលិកអន្តរជាតិទាំងអស់ និងការគ្រប់គ្រងលើសមាសភាពអន្តរជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ការិយាល័យព្រះរាជអាជ្ញា និងការិយាល័យរដ្ឋបាល។

អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឯកភាពគ្នាថា នៅពេលដែលអនុប្រធានការិយាល័យអន្តរជាតិ ត្រូវបានតែងតាំងដោយលោកអគ្គលេខាធិការ ការតែងតាំងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឱ្យជននោះទទួលមុខតំណែងក៏ត្រូវធ្វើឡើងភ្លាមដែរ។

៤-ប្រធាននិងអនុប្រធានការិយាល័យត្រូវសហការគ្នាដើម្បីអនុវត្តឱ្យកិច្ចការរដ្ឋបាលមានប្រសិទ្ធភាព និងទទួលបានលទ្ធផលល្អ។

មាត្រា ៩

ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

យុត្តាធិការលើរឿងក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមាន ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ ដូចដែលបានកំណត់ក្នុងអនុសញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៤៨ ស្តីពីការបង្ការនិងការផ្តន្ទាទោសឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ដូចបានកំណត់ក្នុងលក្ខន្តិកៈទីក្រុង រ៉ូម នៃតុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិ ឆ្នាំ ១៩៩៨ និងការរំលោភធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាទីក្រុង ហ្សឺណែវ ឆ្នាំ១៩៤៩ និងឧក្រិដ្ឋកម្មផ្សេងៗទៀត ដូចបានកំណត់ក្នុងជំពូក ២ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០១។

មាត្រា ១០

ទោសប្បញ្ញត្តិ

ទណ្ឌកម្មជាអតិបរមាសម្រាប់ផ្តន្ទាទោសឧក្រិដ្ឋកម្ម នៅក្រោមយុត្តាធិការនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺកំណត់ត្រឹមដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។

មាត្រា ១១

ការលើកលែងទោស

១-រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងមិនស្នើសុំឱ្យមានការលើកលែងទោស ឬអនុគ្រោះទោសដល់ជនទាំងឡាយណាដែលអាចនឹងត្រូវស៊ើបអង្កេត ឬនឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសអំពីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលមានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះទេ។

២-ប្រការនេះផ្អែកលើសេចក្តីប្រកាសដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាថា រហូតមកដល់ពេលនេះមានតែករណីមួយគត់ទាក់ទងនឹងបញ្ហាដែលគ្របដណ្តប់ដោយច្បាប់នេះ នៅថ្ងៃទី ១៤ កញ្ញា ១៩៩៦ ពេលដែលការលើកលែងទោសត្រូវបានផ្តល់ដល់មនុស្សម្នាក់គត់ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសនៅឆ្នាំ ១៩៧៩ ពីបទប្រល័យពូជសាសន៍។ អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឯកភាពគ្នាថា វិសាលភាពនៃការលើកលែងទោសនេះ គឺត្រូវសម្រេចដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

មាត្រា ១២

នីតិវិធី

១-នីតិវិធីត្រូវសមស្របជាមួយច្បាប់កម្ពុជា។ នៅពេលណាដែលច្បាប់កម្ពុជា ពុំអាចដោះស្រាយបានចំពោះបញ្ហាពិសេសណាមួយ ឬមានភាពមិនច្បាស់លាស់ទាក់ទងទៅនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិណាដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងច្បាប់កម្ពុជា ឬក៏មានបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងភាពសមស្របគ្នា រវាងបទប្បញ្ញត្តិបែបនេះ ទៅនឹងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ គេអាចស្វែងរកការណែនាំក្នុងបទដ្ឋាននីតិវិធី ដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ។

២-អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវអនុវត្តយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន សមស្របតាមបទដ្ឋានយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ភាពត្រឹមត្រូវ និងដំណើរការសមស្របនៃច្បាប់ ដូចដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១៤ និង ១៥ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិឆ្នាំ ១៩៦៦ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលកម្ពុជា គឺជាភាគីហត្ថលេខីដែរ។ ក្នុងផលប្រយោជន៍ធានាឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ ហើយដំណើរការត្រឹមត្រូវ និងទុកចិត្តបាន ត្រូវយល់ថា តំណាងរបស់រដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ តំណាងរបស់លោកអគ្គលេខាធិការ តំណាងបណ្តាញព័ត៌មាន និងតំណាងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ នឹងអាចចូលរួមស្តាប់ការជំនុំជម្រះក្តីបានគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់។ ការលើកលែងមិនឱ្យចូលរួមស្តាប់ការជំនុំជម្រះក្តីនេះ តាមមាត្រា១៤ នៃអនុសញ្ញាអាចធ្វើទៅបានតែក្នុងករណីចាំបាច់បំផុត តាមយោបល់របស់អង្គជំនុំជម្រះដែលពាក់ព័ន្ធ ហើយតែនៅពេលណាដែលការផ្សព្វផ្សាយចេញទៅនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌។

មាត្រា ១៣

សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ

១-សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៤ និង ១៥ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិឆ្នាំ១៩៦៦ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ត្រូវតែបានគោរពនៅទូទាំងដំណើរការនៃការជំនុំជម្រះក្តី។ សិទ្ធិបែបនេះជាពិសេសរួមមានសិទ្ធិទទួលបាននូវសវនាការមួយត្រឹមត្រូវ និងជាសាធារណៈ សិទ្ធិត្រូវបានចាត់ទុកថា គ្មានទោសពៃរហូតដល់ពេលរកឃើញថាជាប់ពិរុទ្ធ សិទ្ធិជ្រើសរើសមេធាវីដោយខ្លួនឯង សិទ្ធិមានពេលវេលានិងលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីត្រៀមរៀបចំការពារខ្លួន សិទ្ធិទទួលបាននូវមេធាវី ប្រសិនបើជនជាប់ចោទ គ្មានលទ្ធភាពជួលមេធាវីដោយខ្លួនឯង និង សិទ្ធិពិនិត្យ ឬបានពិនិត្យសាក្សីដាក់បន្ទុក។

២-អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឯកភាពគ្នាថា ប្រការស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានមេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បានន័យថាជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិជ្រើសរើសរកមេធាវីដោយខ្លួនឯង ដូចដែលបានធានានៅក្នុង អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ។

មាត្រា ១៤

អាគារ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវផ្តល់ និងត្រូវរ៉ាប់រងចំណាយដោយខ្លួនឯង នូវអាគារសម្រាប់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ការិយាល័យព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាល ។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវផ្តល់ផងដែរនូវសម្ភារៈប្រើប្រាស់ ការជួយសម្រួល និងសេវាកម្មផ្សេងៗទៀតដែលចាំបាច់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ដែលអាចឯកភាពគ្នាបានតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងដោយឡែក រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាល ។

មាត្រា ១៥

បុគ្គលិកកម្ពុជា

ប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់បំណាច់របស់ចៅក្រមកម្ពុជា ព្រះរាជអាជ្ញាកម្ពុជា និងបុគ្គលិកកម្ពុជាផ្សេងទៀត ជាបន្ទុករបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

មាត្រា ១៦

បុគ្គលិកអន្តរជាតិ

ប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់បំណាច់របស់ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងបុគ្គលិកអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ដែលជ្រើសរើសដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ ជាបន្ទុករបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ១៧

ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ និងជំនួយផ្សេងៗទៀត របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

អង្គការសហប្រជាជាតិត្រូវទទួលខុសត្រូវដូចតទៅនេះ :

ក-ប្រាក់បៀវត្សរបស់ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ អនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល ព្រមទាំងបុគ្គលិកអន្តរជាតិដទៃទៀត។

ខ-ចំណាយសម្រាប់ថ្លៃទឹក ភ្លើង ទូរស័ព្ទ ។ល។ ឬសេវាផ្សេងៗ ដោយមានការព្រមព្រៀងគ្នាដោយឡែក រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

គ-ប្រាក់បៀវត្សសម្រាប់មេធាវីការពារក្តី ។

ឃ-ការធ្វើដំណើររបស់សាក្សីក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងមកពីបរទេស ។

ង-សុវត្ថិភាពនិងសន្តិសុខដោយមានការព្រមព្រៀងដោយឡែក រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាល ។

ច-ជំនួយឧបត្ថម្ភមានកំណត់ដទៃទៀតដែលអាចនឹងចាំបាច់ ដើម្បីធានាដំណើរការរលូនដល់ការស៊ើបអង្កេត ការចោទប្រកាន់ និងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។

មាត្រា ១៨

ភាពមិនអាចរំលោភបំពានបាន នៃបណ្ណសារ និងឯកសារ

បណ្ណសាររបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាល ហើយជាទូទៅរាល់ឯកសារ និងសម្ភារៈទាំងអស់ដែលរកបានមក ដែលជារបស់ឬប្រើប្រាស់ដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ទោះជានៅកន្លែងណាក៏ដោយក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយទោះជារក្សាទុកដោយជនណាក៏ដោយមិនអាចត្រូវរំលោភបំពានបានឡើយក្នុងរយៈពេលនៃការជំនុំជម្រះក្តី ។

មាត្រា ១៩

បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល

១-ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល ព្រមទាំងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងទទួលបាននូវបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ ការលើកលែង និងភាពងាយស្រួល ដូចគ្នានឹងភ្នាក់ងារការទូត យោងតាមអនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែនឆ្នាំ ១៩៦១ ស្តីពីទំនាក់ទំនងការទូត ។

ជាពិសេសពួកគេនឹងទទួលបាន :

ក-ភាពជាបុគ្គលមិនអាចរំលោភបំពានបាន រួមមានអភ័យឯកសិទ្ធិលើការចាប់ខ្លួន ឬ ឃុំខ្លួន ។

ខ-អភ័យឯកសិទ្ធិលើយុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌ រដ្ឋប្បវេណី និងរដ្ឋបាល ស្របតាមអនុសញ្ញាទីក្រុង វីយែន ។

គ-ភាពមិនអាចរំលោភបំពានបាន ចំពោះរាល់ក្រដាសស្នាម និងឯកសារទាំងអស់ ។

ឃ-ការលើកលែង អំពីការរឹតត្បិតផ្នែកអន្តោប្រវេសន៍ និងការចុះបញ្ជីជនបរទេស ។

ង-អភ័យឯកសិទ្ធិ និងការជួយសម្រួលចំពោះអីវ៉ាន់ផ្ទាល់ខ្លួន ដូចគ្នានឹងភ្នាក់ងារការទូត ។

២-ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល និងទទួលបាននូវការលើកលែងពីការយកពន្ធ លើប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់បំណាច់ និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗរបស់ពួកគេនៅប្រទេសកម្ពុជា ។

មាត្រា ២០

បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់បុគ្គលិកកម្ពុជា និងអន្តរជាតិ

១-ចៅក្រម សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា និងបុគ្គលិកកម្ពុជាដទៃទៀត ទទួលបានអភ័យឯកសិទ្ធិ លើដំណើរការច្បាប់ទាក់ទងនឹងពាក្យសំដីនិយាយ ឬសរសេរ និងគ្រប់សកម្មភាពទាំងអស់ ដែលពួកគេបានបំពេញក្នុងតួនាទីជាផ្លូវការរបស់ពួកគេនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។ អភ័យឯកសិទ្ធិនេះ នៅតែមានជាបន្តក្រោយពីពួកគេបញ្ចប់ការងារជាមួយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាល។

២-បុគ្គលិកអន្តរជាតិ នឹងទទួលបាន :

ក-អភ័យឯកសិទ្ធិ លើដំណើរការច្បាប់ទាក់ទងនឹងពាក្យសំដីនិយាយ ឬសរសេរ និងគ្រប់សកម្មភាពដែលពួកគេបានបំពេញនៅក្នុងតួនាទីជាផ្លូវការរបស់ពួកគេនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។ អភ័យឯកសិទ្ធិបែបនេះនឹងនៅតែមានជាបន្ត ក្រោយពីពួកគេបញ្ចប់ការងារជាមួយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាល។

ខ-អភ័យឯកសិទ្ធិលើការយកពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និងប្រាក់បំណាច់ផ្សេងៗ ដែលផ្តល់ឱ្យពួកគេដោយ អង្គការសហប្រជាជាតិ។

គ-អភ័យឯកសិទ្ធិលើការរឹតត្បិតខាងអន្តោប្រវេសន៍។

ឃ-សិទ្ធិនាំចូលដោយឥតបង់ពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ ចំពោះគ្រឿងសង្ហារិម និងសម្ភារៈផ្ទាល់ខ្លួន លើកលែងតែការទូទាត់ចំពោះសេវា នៅពេលដែលទទួលមុខតំណែងជាផ្លូវការលើកទីមួយនៅកម្ពុជា។

៣-អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឯកភាពគ្នាថា អភ័យឯកសិទ្ធិដែលផ្តល់ឱ្យដោយច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញទាក់ទងទៅនឹងពាក្យសំដីនិយាយ ឬសរសេរ និងរាល់សកម្មភាពទាំងអស់ដែលពួកគេបានបំពេញនៅក្នុងតួនាទីជាផ្លូវការរបស់ពួកគេ នៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងស្ថិតនៅបន្ត ក្រោយពេលពួកគេឈប់បម្រើការងារជាមួយ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាល។

មាត្រា ២១

មេធាវី

១-រាជរដ្ឋាភិបាលមិនត្រូវដាក់មេធាវីរបស់ជនសង្ស័យ ឬជនជាប់ចោទ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញឱ្យស្ថិតនៅក្រោមវិធានការណាមួយ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ការបំពេញតួនាទីដោយសេរី និងឯករាជ្យរបស់ពួកគេនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។

២-ជាពិសេសមេធាវីនិងទទួលបាន ៈ

ក-អភ័យឯកសិទ្ធិលើការចាប់ខ្លួន ឬការឃុំខ្លួន និងការរឹបអូសយកសម្ភារៈផ្ទាល់ខ្លួន ។

ខ-ភាពមិនអាចរំលោភបំពានបាន ទៅលើឯកសារទាំងអស់ទាក់ទងនឹងការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួនក្នុងនាមជាមេធាវីរបស់ជនសង្ស័យ ឬជនជាប់ចោទ ។

គ-អភ័យឯកសិទ្ធិលើយុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌ ឬរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងពាក្យសំដីនិយាយ ឬសរសេរ និងសកម្មភាពដែលពួកគេបានបំពេញនៅក្នុងតួនាទីជាវិជ្ជាជីវៈជាមេធាវី ។ អភ័យឯកសិទ្ធិបែបនេះ និងនៅបន្តផ្តល់ចំពោះពួកគេ ក្រោយពួកគេបានបញ្ចប់មុខងារជាមេធាវីរបស់ជនសង្ស័យ ឬជនជាប់ចោទ ។

៣-មេធាវីណាដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរឬមិនមែនខ្មែរ ដែលត្រូវជួលឬចាត់តាំងឱ្យធ្វើការជាមួយជនសង្ស័យ ឬជនជាប់ចោទក្នុងការការពារក្តីរបស់ខ្លួន ត្រូវអនុវត្តតាមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ច្បាប់កម្ពុជាស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី បទដ្ឋាន និងសីលធម៌នៃវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ដែលគេទទួលស្គាល់ ។

មាត្រា ២២

សាក្សី និងអ្នកជំនាញការ

សាក្សី និងអ្នកជំនាញការដែលមកបង្ហាញខ្លួន តាមដីកាឬការស្នើសុំរបស់ចៅក្រម សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញា នឹងមិនត្រូវចោទប្រកាន់ ឃុំខ្លួន ឬជាកម្មវត្ថុនៃការរឹតត្បិតណាមួយផ្សេងទៀត លើសេរីភាពរបស់ពួកគេដោយអាជ្ញាធរកម្ពុជាឡើយ ។ អាជ្ញាធរកម្ពុជាមិនត្រូវដាក់ពួកគេឱ្យនៅក្រោមវិធានការណាមួយ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ការបំពេញមុខងាររបស់ពួកគេដោយសេរី និងឯករាជ្យ ។

មាត្រា ២៣

ការការពារជនរងគ្រោះ និងសាក្សី

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា និងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវផ្តល់ការការពារដល់ជនរងគ្រោះ និងសាក្សី ។ វិធានការការពារបែបនេះរួមមាន ហើយមិនកំណត់ត្រឹមតែការអនុវត្តដំណើរការសាកសួរជាសម្ងាត់ និងការការពារអត្តសញ្ញាណរបស់ជនរងគ្រោះ ឬសាក្សីនោះទេ ។

មាត្រា ២៤

សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងការការពារបុគ្គល ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ

រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងចាត់វិធានការសមស្រប និងមានប្រសិទ្ធភាព ដែលចាំបាច់ដើម្បីធានានូវសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងការការពារចំពោះបុគ្គលដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។ អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលឯកភាពគ្នាថា រដ្ឋាភិបាលទទួលខុសត្រូវលើសុវត្ថិភាពរបស់ជនជាប់ចោទទាំងឡាយ ដោយមិនគិតថាពួកគេបង្ហាញខ្លួនដោយស្ម័គ្រចិត្តចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ឬមួយក៏ត្រូវចាប់ខ្លួននោះឡើយ ។

មាត្រា ២៥

ភាពព្វកិច្ចជួយទៅគ្រូមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា និងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងអនុវត្តដោយគ្មានការពន្យារពេល តាមការស្នើសុំជំនួយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា ឬអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ឬក៏បញ្ហារបស់ពួកគេរួមមាន ប៉ុន្តែមិនមែនត្រឹមតែ :

ក-រកអត្តសញ្ញាណ និងទីកន្លែងរបស់បុគ្គលណាមួយ ។

ខ-ផ្តល់ឯកសារ ។

គ-ចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនបុគ្គលណាមួយ ។

ឃ-បញ្ជូនជនជាប់ចោទ មកកាន់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។

មាត្រា ២៦

ភាសា

១-ភាសាដែលប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការក្នុងការងាររបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងអង្គបុរេជំនុំជម្រះ គឺភាសាខ្មែរ ។

២-ភាសាការងារជាផ្លូវការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងអង្គបុរេជំនុំជម្រះគឺភាសាខ្មែរ អង់គ្លេស និងបារាំង ។

៣-ការបកប្រែឯកសារសាធារណៈ និងការបកប្រែផ្ទាល់មាត់ ពេលសវនាការសាធារណៈជាភាសារុស្ស៊ីអាចផ្តល់ឱ្យបានអាស្រ័យលើការសម្រេចនិងចំណាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមិនធ្វើឱ្យរំខានដល់ដំណើរការកាត់សេចក្តីទៅមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។

មាត្រា ២៧

ការរៀបចំតាមសភាពជាក់ស្តែង

១-ដើម្បីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងសន្សំសំចៃផង នៅក្នុងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គេត្រូវរៀបចំបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះតាមរបៀបជាដំណាក់ៗ ទៅតាមលំដាប់លំដោយនីតិវិធី ។

២-នៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូង នៃប្រតិបត្តិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ចៅក្រម សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញា និងត្រូវបានតែងតាំងរួមជាមួយនឹងបុគ្គលិក ដែលត្រូវធ្វើការជាមួយចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងព្រះរាជអាជ្ញា ហើយដំណើរការស៊ើបអង្កេត និងចោទប្រកាន់ត្រូវចាប់ផ្តើម ។

៣-ដំណើរការជំនុំជម្រះក្តីអ្នកដែលត្រូវបានឃុំឃាំងរួចហើយ ត្រូវដំណើរការទន្ទឹមគ្នានិងការស៊ើបអង្កេតលើជនដទៃទៀត ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលឋិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។

៤-នៅពេលបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេតលើជនជាប់សង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មដែលឋិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញហើយ ដីកាចាប់ខ្លួននិងត្រូវបញ្ជូនទៅរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីអនុវត្តការចាប់ខ្លួន។

៥-នៅពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលចាប់ខ្លួនជនដែលត្រូវចោទប្រកាន់ដែលស្ថិតនៅក្នុងទឹកដីកម្ពុជា ហើយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនឹងត្រូវដំណើរការទាំងស្រុង ហើយចៅក្រមតុលាការកំពូលត្រូវចាប់ផ្តើមបម្រើការនៅពេលទទួលរឿងក្តីរបស់ខ្លួនហើយនោះ។ ចៅក្រមនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវបម្រើការតែនៅពេលគេត្រូវការសេវារបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។

មាត្រា ២៨

ការដកខ្លួនចេញពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

ប្រសិនបើរាជរដ្ឋាភិបាលផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធ ឬការរៀបចំអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ឬក៏ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យអង្គជំនុំជម្រះដំណើរការតាមរបៀបណាមួយដែលមិនសមស្របជាមួយខ្លឹមសារនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ អង្គការសហប្រជាជាតិរក្សាសិទ្ធិផ្អាកជំនួយឧបត្ថម្ភជាហិរញ្ញវត្ថុ ឬជាអ្វីផ្សេងទៀតដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។

មាត្រា ២៩

ការដោះស្រាយជម្លោះ

ជម្លោះណាមួយរវាងភាគីទាំងសងខាង ទាក់ទងនឹងការបកស្រាយ ឬអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវដោះស្រាយតាមការចរចា ឬដំណោះស្រាយណាផ្សេងទៀតដែលឯកភាពគ្នាទៅវិញទៅមក។

មាត្រា ៣០

ការអនុម័ត

ដើម្បីឱ្យភាគីទាំងពីរមានកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវអនុម័តដោយមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ និងផ្តល់សច្ចាប័នដោយកម្ពុជា។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងឱ្យបានសច្ចាប័ននេះក្នុងកាលបរិច្ឆេទដ៏ឆាប់បំផុតដែលអាចធ្វើទៅបាន។

មាត្រា ៣១

ការអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវអនុវត្តដូចជាច្បាប់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រោយពីទទួលសច្ចាប័នស្របតាមច្បាប់ផ្ទៃក្នុងរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាស្តីពីសមត្ថកិច្ចក្នុងការចុះសន្ធិសញ្ញា។

មាត្រា ៣២

ការចូលជាធរមាន

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃបន្ទាប់ពីភាគីទាំងពីរ ជូនដំណឹងប្រាប់គ្នាទៅវិញទៅមកជាលាយលក្ខណ៍អក្សរថា តម្រូវការសម្រាប់ការចូលជាធរមាន តាមផ្លូវច្បាប់ត្រូវបានបំពេញរួចហើយ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ ជាពីរច្បាប់ជាភាសាអង់គ្លេស ។

ភាគីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា	ភាគីអង្គការសហប្រជាជាតិ
សុខ អាន	ហាន់ កូរ៉េល
ទេសរដ្ឋមន្ត្រី	អគ្គលេខាធិការរងសំរាប់កិច្ចការច្បាប់
រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	ទីប្រឹក្សាច្បាប់

ច្បាប់
ស្ដីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀង
រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
ទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្ដីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជានូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើង
នៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

មាត្រា១.–

អនុម័តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្ដីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជានូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើង នៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលបានចុះហត្ថលេខានៅរាជធានីភ្នំពេញ នាថ្ងៃទី ០៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុង ភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា២.–

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

មាត្រា៣.–

ច្បាប់នេះត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៤

ក្នុងព្រះបរមនាម

ប្រមុខរដ្ឋស្ដីទី

៣រល.០៤១០.៣១៩

ជា ស៊ីម

បានយកសេចក្ដីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្ថលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រី ទទួលបន្ទុកទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

សុខ អាន